

FOTÓ: ERCŐS-DÓKES

Bűnben fogant fiak

A Fidesz nem foghatja a kezét minden ifjúnak a következő évtizedekben: az Orbán-rezsim akkor éli túl a névadóját, ha önjáró lesz, ha sikerül „kulturális korszakba ágyaznia a politikai rendszert”. Ehhez célt kell érnie a nemzeti konzervatív átnevelőprogramnak, hogy a fiatalok is mind nagyobb arányban megvessék a kajla szabadságjogokat és a bohó egyenlőség fertőjét, és magától értetődően szövögessék az érvényesülés kapcsolati hálóját és az idegenek előli bezárkózás drótkerítését. A kísérlet nem eredménytelen: a 2010 óta tartó Fidesz-kormányzásban felnőtt generáció mintha két különböző világot észlelne. Politikai megosztottságuk átlagon felüli a térségben, 67 százalékuk migrációellenes, 56 százalékuk szerint a sikerhez jó kormányzati kapcsolat kell. A helyzet mégsem reménytelen, hiszen az ifjúság nagyobb arányban éli meg problémáinak a klímaváltozást, a kivándorlást és a korrupciót a teljes népességhez képest. A választások az ifjak 78 (benne a kormánypártiak 20) százaléka szerint nem szabadok és nem tisztességesek.

BALASSA TAMÁS

„A magyar fiatalságot a V4-ek országaiban sehol nem tapasztalt, szélsőséges megosztottság jellemzi. Eltérés természetesen mindegyik országban van a kormánypárti és ellenzéki, baloldali és jobboldali fiatalok között, de a nálunk tapasztalható átugorhatatlan szakadékról vagy

bizonyos értelemben politikai jellegű kasztosodásról sehol máshol nem beszélhetünk. Mintha nem ugyanabban a világban élnének a magyar fiatalok.” Szabó Andrea szociológus, a Politikatudományi Intézet tudományos főmunkatársa mondja ezt a Magyar Fiatalok 2021 kutatásáról, amelyet Friedrich-Ebert-Stiftung (FES) támogatásával végeztek a visegrádi és a balti országokban – a V4-ek eredményeit nemrég tették közzé.

FOLYTATÁS A 2. OLDALON

Összeköt a kötődésvágy

FOTÓ: ERDŐS TIBOR

a többgenerációs hatásnak, vagyis a számos kutatás szerint meghatározó családi szocializációnak az eredménye. A baloldali és a liberális értékek többgenerációs átörökítésének is láthatóak az egyértelmű lenyomatai, amint a rendszerváltás előtti évtizedek közéleti közömbössége is jól kitapintható az utódokban. A fiatalok nagy részének politikai passzivitásában egyértelmű családi mintázatok fedezhetők fel” – mondja Szabó Andrea.

Antallék bünei

„Egy valódi generációkutatás alapján világosan láthatnánk azokat a több emberöltőre kivetülő traumákat, amelyeket hosszú ideje cipel magában a magyar társadalom. Sem a II. világháború után, sem a rendszerváltást követően nem történt meg ezeknek a drámáknak a kibeszélése, se a holokauszté, se a Kádár-korszaké. Mivel a fiataloknak nincsenek megfelelő konfliktusfeldolgozó mechanizmusaik, így ők sem beszélnek róluk. Ezek a traumák mélyen ott maradnak a társadalomban, évtizedekig vagy akár még

„A nálunk tapasztalható fiatalok közötti átugorhatatlan szakadékról vagy bizonyos értelemben politikai jellegű kasztosodásról a visegrádi országokban sehol máshol sem beszélhetünk.”

Szabó Andrea szociológus

hosszabb ideig. A '90-es években volt egy lehetőség, hogy túllépjünk ezen a nemzetkarakterisztikán. Bár manapság az első és a második rendszerváltó kormányt piedesztálra szokás emelni, politikai szociológusként mélyesen nem értek egyet ezzel. A legfontosabb dolgot mulasztották el: a szembenézést a saját történelmi múltunkkal. És elmulasztották a demokratikus állampolgári szocializáció beillesztését az iskolarendszerbe. Ez két hatalmas hiba, ami már-már a bűn kategóriájába tartozik. Összességében bármi is történik 2022 tavaszán, ez a fajta megosztottság egyhamar nem fog megszűnni.”

Kiábrándító iszapbirkózás

Két éve a Társadalomkutató Kft. is készített egy ifjúságkutatást, amelynek gyorsjelentése szinte gondtalan és optimista fiatalság képét festette. Ezt a munkát Székely Levente szociológus, a kormányközeli Matthias Corvinus Collegium (MCC) 2021-ben alapított Ifjúságkutató Intézetének vezetője jegyezte. A két kutatás szembeötlő eltéréseire és a megosztottság nagy-politikai hátterére vonatkozó kérdéseinkre azt válaszolta: „A FES által támogatott és a 2020-as nagymintás ifjúságkutatás eredményei, az azokból levonható következtetések nagyon sok tekintetben egybecsengenek. Az, hogy a pártpreferenciát tekintve megosztottság jellemzi az ifjúságot, nem meglepő. Az, hogy a megosztottságért maga a politika felelős, hipotézisként megfogalmazható, de tudomásom szerint ezt nem vizsgálta egyik kutatás sem.”

Székely szerint az ifjúsággal foglalkozó kutatásaikból az látszik, hogy a „politika” fogalmon legtöbbször a pártpolitikai iszapbirkózást értik a fiatalok, és ezért tartósan alacsony az érdeklődésük a téma iránt. A jelentős megosztottság nem kedvez a párbeszédnek, így racionális stratégia számukra kimaradni az egészből vagy oldalt választani, ezért a törésvonalak jövőbeli meghosszabbodásával kell számolni. Továbbá a politikai szocializáció kiemelten fontos közege a család, ahol tovább öröklődnek a politikai gondolatok. Ugyanakkor van ennek a kérdésnek pozitív olvasata is, bár a fiatalok között megosztottság van, megfigyelhető, hogy a családon belül inkább harmonikus a viszony.

Székely Levente kiemelte még, hogy a 8000 magyarországi és további 4000 külföldi magyar fiatal megkérdezésére épülő kutatásuk a trendekre tette a hangsúlyt, és a trendek döntő részben pozitív elmozdulást mutatnak. „Vannak természetesen olyan kérdéskörök is, amelyekben negatív tendencia érvényesül, de az életfeltételeket, elégedettséget és jövőképet tekintve töretlen volt a pozitív tendencia. Úgy láttam, hogy a V4-es összehasonlításban is a legoptimistább jövőkép a magyarországi fiatalokat jellemzi.”